

FUNKCJE LASU

KARTA PRACY

Definicje

LAS – najbardziej złożony ekosystem lądowy, w którym współżyją tworząc biocenozę różne organizmy roślinne i zwierzęce. Las wyróżnia się wybitnym udziałem drzew rosnących w zwarcu i odgrywających w nim rolę głównych edyfikatorów (za: „*Polityka leśna państwa*”, przyjęty przez Radę Ministrów w kwietniu 1997 r.).

FUNKCJE LASU to całokształt materialnych i niematerialnych wartości użytkowych, usług i korzyści dostarczanych przez las.

GOSPODARCZE FUNKCJE LASU:

- a) majątkowe – grunty leśne są niezwykle ważnymi składnikami majątku narodowego.
- b) dochodowe – gospodarstwo leśne wnosi swój wkład do dochód narodowego.
- c) surowcowe – las jest dostarczycielem różnych surowców w ogromnej różnorodności oraz masie. Surowce te warunkują rozwój szeregu przemysłów o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej (budownictwo, górnictwo, przemysł meblarski, celulozowo-papierniczy).

POŚREDNIOGOSPODARCZE I POZAGOSPODARCZE FUNKCJE LAU

1. Funkcja regulatora gospodarki wodnej.

Lasy mają zdolność wychwytywania za pośrednictwem liści, igliwia i gałęzi zapasów wilgoci zawartej w powietrzu atmosferycznym.

Skroplona wilgoć spływa po korze do gleby leśnej. Ogromne znaczenie lasu dla ochrony wód wynika ze szczególnej właściwości gleby leśnej. Gleba leśna wraz z warstwą ściółki i humusu bardzo łatwo chłonie wodę i ją magazynuje. Las przeciwdziała zanieczyszczaniu wód. Jest w swej istocie jedynym niezastąpionym filtrem wody źródlanej.

2. Funkcje ochronne przed negatywnymi skutkami cywilizacji przemysłowej.

Ogromna powierzchnia, jaką stanowią liście, gałęzie i igły drzew leśnych stwarza możliwość nieustannego wylapywania różnego rodzaju zanieczyszczeń przemysłowych. Las oczyszcza powietrze atmosferyczne ze szkodliwych substancji, dostarcza tlenu i obniża stężenie dwutlenku węgla.

3. Funkcje ochronne przed klęskami żywiołowymi.

Las chroni ludność, grunty, budynki i budowle przed usuwiskami, lawinami, wylewami potoków górskich.

4. Funkcje ochrony przyrody.

Las jest najbogatszym ośrodkiem życia roślin i zwierząt, często jedyną ostoją niektórych gatunków. Zapewnia leśnej florze i faunie ochronę, pożywienie i schronienie.

5. Funkcje rekreacyjne.

Las jest miejscem wypoczynku dla ludzi.

6. Funkcje wiatrochronne.

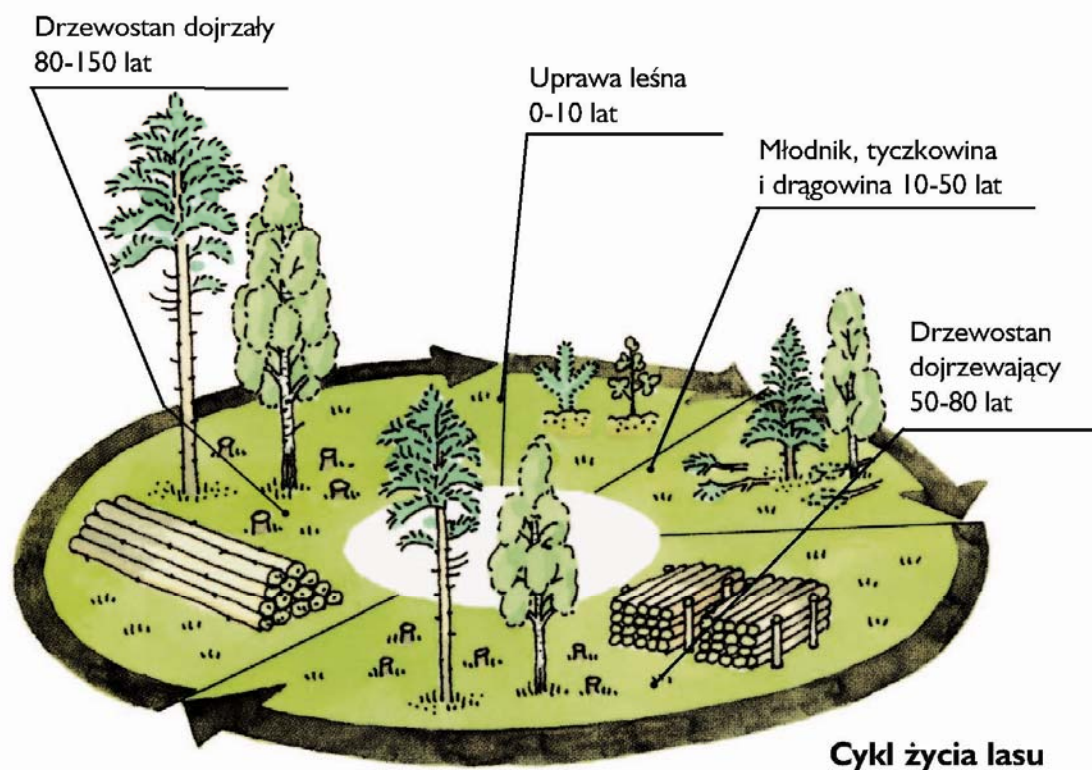
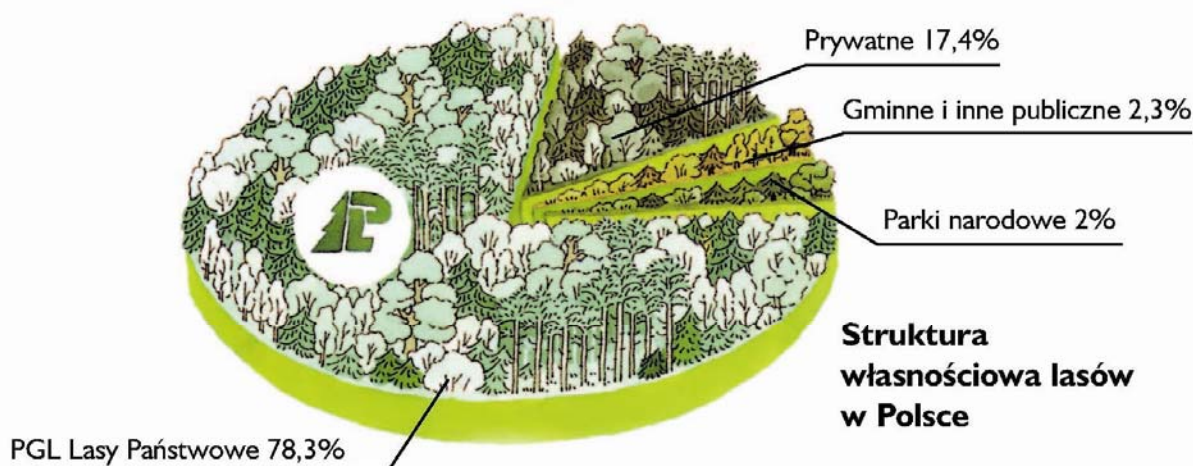
Silne wiatry mogą stać się przyczyną powstania ogromnych strat w leśnictwie, rolnictwie i innych dziedzinach. Las hamuje siłę wiatru wewnątrz lasu i w swoim otoczeniu.

7. Funkcje obronne.

Dzięki swoim walorom las w latach wojennych dostarczał drewna jako surowca zastępczego dla niektórych gałęzi produkcji przemysłowej oraz dla energetyki (opał), ale jest również terenem, gdzie znajdowała schronienie i elementarne warunki bytowe ludność walcząca. Lasy odznaczają się zdolnością częściowego absorbowania substancji radioaktywnych.

8. Funkcje krajobrazowe.

9. Las wpływa na literaturę, sztukę – czyli kulturotwórcza rola/funkcja lasu.

Ilustracje pochodzą z publikacji Centrum Informacyjnego Lasów Państwowych pt. „Z tradycją w przyszłość”, wydanej na zlecenie Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Warszawa 2004.

ĆWICZENIA

Wykonaj następujące ćwiczenia wykorzystując informacje zawarte w części „Definicje” oraz dotychczasową wiedzę zdobytą w trakcie nauki w szkołach i w ramach krótkiego wykładu.

1. W miejscu, w którym stoisz zaobserwuj w lesie znaki – i opisz je w poniższej tabeli – świadczące o działalności człowieka w lesie:

Zjawisko/Obiekt	Do jakiej funkcji zaliczysz zaobserwowany fakt (może być kilka funkcji)	Twoja subiektywna ocena efektu czynności leśnika w kontekście realizacji wyróżnionych przez Ciebie funkcji
Pieńki		
Suche drzewo		
Żwirownia		
Droga		
Osada leśna		
Młody las		
Stare drzewo		
Hałas		
Znaki na drzewach		
Jagody - czernica		

2. Głównym materiałem powstającym w lesie jest drewno. Postaraj się wymienić jak najwięcej zastosowań tego surowca:

1		11		21		31	
2		12		22		32	
3		13		23		33	
4		14		24		34	
5		15		25		35	
6		16		26		36	
7		17		27		37	
8		18		28		38	
9		19		29		39	
10		20		30		40	

3. Oceń w skali od 6 (najważniejsza) do 0 (najmniej istotna) konsekwencje wycinania drzew w lesie:

Produkcja drewna –

Tworzenie możliwości odnowienia lasu –

Niszczenia siedlisk innych organizmów żywych –

Praca dla ludzi w lesie i przy przetwórstwie drewna –

Ochrona gatunków światłolubnych –

Regulacja składu gatunkowego lasu –

Zwiększanie udziału dębów lip i klonów w lasach Puszczy –

Niszczenie lasu –

Inne (wymień i oceń):

.....

.....

.....

4. Wymień i ocen w skali od 6 do 0, jakie Twoim zdaniem funkcje lasu są dominujące w Puszczy Białowieskiej:

Produkcja drewna –

Ochrona przyrody –

Ochrona różnorodności biologicznej –

Turystyczna i rekreacyjna –

Naukowa –

Edukacyjna –

Ochrony wód i gleby –

Pozyskiwania surowców nieдрzewnych –

Dochodotwórcza –

Ochronna dla klimatu i mikroklimatu –

Ochronna dla rzadkich i ginących gatunków –

5. Zaznacz znakiem „X” prawidłowe Twoim zdaniem zakończenie twierdzenia:

ubywa przybywa

„W Polsce lasów ☐ ☐ ”